

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/25/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318204149
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318204149.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: Z. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/X, XXX XX G., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: AB 2 B. V., reg. č. 572 79 667, Strawinskylaan 933, 1077 XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo, právne zastúpeného: Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o zaplatenie 565,76 eura, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 20.12.2018, č. k. 15Csp/150/2018-35 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu 1. inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.
2. Súd prvej inštancie citoval ustanovenia § 2 písm. a), § 3 ods. 3 a 5 a § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.
3. V odôvodnení uviedol, že považoval uplatnenú sumu 565,76 eura za neprimeranú, nakoľko nedošlo k sankcionovaniu spotrebiteľky, znevýhodňovaniu či diskriminácii a dostatočnou satisfakciou pre žalobkyňu je to, že v pôvodnom konaní sp. zn. 15C/191/2015 bola žalobkyňa úspešná, keďže žaloba bola voči nej zamietnutá. K zamietnutiu žaloby v konaní sp. zn. 15C/191/2015 došlo nie úspešným bránením spotrebiteľky a iniciatívnym konaním žalobkyne, ale ex offo, t.j. z úradnej moci z dôvodu premlčania nároku. Z uvedeného dôvodu sa súd prvej inštancie už nezaoberal námietkami žalovaného ohľadom legitímácie, nároku a podmienok hypotézy právnej normy.
4. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď prihliadol na dôvody hodne osobitného zreteľa spočívajúce v postavení žalobkyne ako starobnej dôchodkyne a spotrebiteľky.
5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia. Uviedla, že práve úspech spotrebiteľa v základnom konaní, čo súd prvej inštancie považoval za prekážku priznania primeraného zadostučinenia je jedinou podmienkou priznania primeraného finančného zadostučinenia. Ujma, alebo hrozba ujmy má význam dôležitý pri pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia, nie však k záveru o neexistencii právneho základu na jeho priznanie. Suma o ktorú sa dodávateľ chcel obohatiť, alebo sa obohatil je jediným objektívnym a súčasne morálnym kritériom pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia. V tejto súvislosti poukázala na uznesenia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/78/2017 z 30.10.2017 a sp. zn. 20Co/192/2016 z 30.11.2017. Poukázala

nato, že pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že v základnom konaní bola úspešná v dôsledku ex offo prihladaniu na premlčanie, zrejme mal na mysli § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa. V rozsudku Okresného súdu Humenné, sp. zn. 15C/191/2015 z 20.12.2018 sa však žiaden § 5 b nenachádza, a súd prihladol na premlčanie z dôvodu, že vzniesla námietku premlčania. Mala za to, že súdu prvej inštancie, ako keby uniklo, že v základnom konaní to bol terajší žalovaný, ktorý proti nej podal žalobu, aj keď to bol on, kto porušil zákon o spotrebiteľských úveroch, keď mi dal podpísať formulárovú zmluvu, bez toho, aby obsahovala zákonom predpísané náležitosti, čo musel vedieť. Bol to terajší žalovaný, ktorý ako profesionál vedome porušil zákon a len v dôsledku jeho porušenia zákona, mohol súd v základnom konaní zamietnuť jeho žalobu. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

8. Žalobkyňa odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením zo strany súdu prvej inštancie. Mala za to, že plnila podmienky na priznanie primeraného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v súvislosti s konaním vedeným na Okresnom súde Humenné, pod sp. zn. 15C/191/2015.

9. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

11. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu Zákona o ochrane spotrebiteľa, či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

12. Pri výklade § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len

hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“).

13. Odvolací súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

14. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Nie je dôležité či spotrebiteľ v konaní vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, je dôležité, či úspešne uplatní porušenie svojich spotrebiteľských práv, teda pokiaľ sa spotrebiteľ ako žalovaný v konaní úspešne bráni tým, že dodávateľ porušil jeho spotrebiteľské práva a z toho dôvodu bude žaloba zamietnutá, tak potom možno konštatovať, že spotrebiteľ úspešne uplatnil svoje spotrebiteľské práva.

15. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Všeobecnou právnou zásadou vlastnou európskej právnej kultúre je princíp primeranosti, ktorý zvolil zákonodarca aj vo vzťahu k zadosťučineniu, na ktoré má mať nárok spotrebiteľ úspešne sa domáhajúci ochrany svojho práva spotrebiteľa, je preto na súde, ktorý je orgánom s právomocou právnou normu vyložiť a poskytnúť ochranu subjektívnemu právu, vyhodnotiť v konkrétnych súvislostiach primeranosť požiadavky spotrebiteľa.

16. Odvolací súd sa domnieva, že výklad súdu prvej inštancie vo vzťahu k tomuto ustanoveniu predovšetkým v uvádzanej poslednej vete § 3 ods. 5 nebol správny.

17. Žalobkyňa namieta, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15C/191/2015 úspešne uplatnila ako spotrebiteľka porušenie svojich spotrebiteľských práv v rámci obrany proti dodávateľom uplatnenom nároku. Z uvedeného dôvodu žiada voči žalovanému primerané finančné zadosťučinenie vo výške 565,76 eura. Z obsahu k žalobe pripojeného rozsudku odvolací súd zistil, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15C/191/2015 podanou žalobou žiadal žalobca (v prejednávanej veci žalovaný) zaviazat' žalovanú (v prejednávanej veci žalobkyňa) na zaplatenie sumy 565,76 eura s príslušenstvom. Okresný súd Humenné rozsudkom zo dňa 20.12.2016, sp. zn. 15C/191/2015 žalobu zamietol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 06.01.2017. Súd v danej veci vyhodnotil zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovanou ako spotrebiteľský a dospel k záveru, že medzi stranami sporu nedošlo k uzavretiu zmluvy v zákonom predpísanej forme (pisomná forma podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov), čo je dôvodom spôsobujúcim neplatnosť právneho úkonu podľa § 40 Občianskeho zákonníka. Považoval spôsob, akým žalobca vypracoval a predložil úverovú zmluvu za priechiaci sa dobrým mravom, čo je dôvodom neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobcom uplatnený nárok posúdil v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení a s prihliadnutím na námietku premlčania vznesenú žalovanou považoval nárok žalobcu za premlčaný. Z bodu 3. odôvodnenia rozsudku okresného súdu Humenné rozsudkom zo dňa 20.12.2016, sp. zn. 15C/191/2015 nepochybne vyplýva, že žalovaná vznesla námietku premlčania. V tejto súvislosti potom vyznieva tvrdenie súdu prvej inštancie o tom, že k zamietnutiu žaloby v konaní sp. zn. 15C/191/2015 došlo nie úspešným bránením spotrebiteľky a iniciatívnym konaním žalobkyne, ale z úradnej moci z dôvodu premlčania nároku, ako nesprávne pre rozpor s obsahom spisu.

18. Odvolací súd toho názoru, že vyššie uvedené skutočnosti nasvedčujú záveru, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15C/191/2015 žalobkyňa úspešne uplatnila svoje práva ako spotrebiteľka, keďže žaloba v tomto konaní bola zamietnutá z vyššie uvedených dôvodov. Vznikol jej tak podľa názoru odvolacieho súdu nárok na zaplatenie finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Porušením práva a povinnosti je aj to, že v zmluvnom vzťahu žalovaný ako veriteľ pri uzavieraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere nesplnil všetky zákonom predpísané náležitosti na uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

19. Za takejto situácie preto odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

20. V ďalšom konaní preto bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať uplatneným nárokom žalobkyne na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo vyššie naznačených intenciách rešpektujúc názor odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyjadreným v ust. § 220 ods. 2 CSP. Bude úlohou súdu prvej inštancie sa zaoberať výškou uplatnenej náhrady primeraného finančného zadosťučinenia, a to pri jej stanovení vychádzať z kritérií, ktoré sú rozhodné pre stanovenie jej primeranej výšky, a to závažnosť vznikutej ujmy, okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, finančnej situácie osoby, do ktorej práva bolo zasiahnuté, s tým, že jej výška musí byť primeraná a vždy závisí od úvahy súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná.

21. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie ako o trovách prvoinstančného tak i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 C.s.p., v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).